

Landskap: Skåne Upptecknat av: N. Gerward
Härad: Ö. Göinge Adress: Järrestad
Socken: Örkened. Berättat av: Karl Jönsson
Uppteckningsår: 1936 Född år i Lönsboda.

Uppteckningen rör

Tillverkning av spånkorgar. s. 1-14

4947

1.

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I Lönsboda med omnejd tillverkas korgar eller material till korgar i så gott som alla hus. Förr var tillverkningen mera allmän än nu. De stora korgfabrikerna ha lamslagit de mindre, hantverkmässiga verkstäderna, vilkas antal för varje år blir allt mindre. Numera är det ganska vanligt att man i verkstäderna tillverkar blott halvfabrikat för export. Man tillverkar ex. antingen endast grepar, "grep" eller korgunderredet. Det mesta av detta halvfabrikat exporteras till Danmark. Där finns fabriker som sätter samman halvfabrikaten till färdiga korgar. Många korgtillverkare från Lönsboda ha flyttat till Danmark för att där arbeta i korgfabrikerna. Förtjänsten på denna export till Danmark är inte så stor. Det är endast ett par öres förtjänst per korg.

För att daglönen skall bli någotsånär ^{arbets} har man i verk-
städerna specialiserat sig ^{på} endast ett moment i korgens
utveckling. I verkstaden går därför korgen från den
ene till den andre, ibland ända till 8 - 9 stycken,
innan den kan lämna verkstaden som halvfabrikat.

Karl Johanssons verkstad var en bland de största
i Lönsboda. I verkstaden arbetar 8 stycken. Varje
arbetare har sitt intränade arbetsmoment. Intill
400 korgar per dag kan man avverka.

Först hyvlas spånorna. Detta göres numera med
maskin. Det material som man gör spånor av skall
liksom allt annat korgmaterial bearbetas i grönt till-
stånd. Förr hyvlade man spånor för hand. Man hade
en hyvel, ungefär en aln lång, försedd med handtag i
bägge ändar. Två man skötte hyveln. En drog och en
förde på.

De hyvlade spånorna skall nu renskäras så att alla bli lika breda. På samma gång utgallras skadade och knastiga spånor.

Nästa man uppsätter spånorna till bottnar, varefter bottnarna lämnas till nästa man som sätter upp sidorna, dvs han viker eller flätar samman spånorna så att korgens hörnor bildas.

Så går korgen till nästa man som sätter på yttergjorden och renskär korgen i ovankanten. Samma man tillverkar efter hand yttergjordarna. De läggs omkring korgen för att få deras längd, varpå de avskäres och sammannitas. Det senare sker på ett litet städ som står i en kubb på golvet.

Så går korgen vidare. Innergjorden sättes på på liknande sätt som yttergjorden. Över ett städ med vass

4947

4.

kant stukas nu gjordarna så att korgen får hörn.
Korgen går nu vidare till den man som renskär korgen
och jamnar till gjordarnas ovankanter med en kniv.
Korgarna sättas samman 4 och 4 och inpackas i stora
spjällådor.

5 4947

5
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Banden till korgarna tillverkas i två tjocklekar:
tjocka innerband och tunna ytterband.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

6. 4947

6
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Interiör av verkstaden.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

4947 2

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

Spånen renskärars i kanterna så att de bli jämbreda.
Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

8
4947

8
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—♦—

a

b

De kantskurna spånorna uppsätts till bottnar.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

9.
4947

9
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—♦—

Sidorna uppsättas.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

4947 10.

10
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En Yttergjör tillverkas.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

//4947

11
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

Yttergjorden lägges om.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

12.

4947

12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kanten renskäres, varefter en innergjör tillverkas.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

19.
4947

13
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

a.

b.

Då innergjoren lagts om skall hörnen böjas varefter kanten ånyo renskäres.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

14
4947

Äskemed

14
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

En korgmakare på väg till Ifvarssons slöjdaffär i
Osby för att där avyttra dem. Han får några ören
för varje korg. Största förtjänsten får uppköparen.

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!